

Κείμενο

Εφηβεία (4596)

Η εφηβεία αποτελεί μία μεταβατική περίοδο στη ζωή του ανθρώπου, η οποία αρχίζει με το τέλος της παιδικής ηλικίας και οδηγεί στην ενηλικίωση. Κατά τη διάρκειά της, συντελούνται βιολογικές, σωματικές και ψυχολογικές μεταβολές, που επηρεάζουν και διαμορφώνουν τη στάση του εφήβου απέναντι στον εαυτό του και στους άλλους, ενηλικούς και συνομηλίκους, καθώς και τις απόψεις και τις ιδέες του απέναντι σε αρχές και αξίες που επικρατούν στην κοινωνία, όπου ζει. Επίσης, η εφηβεία είναι μία περίοδος αναζήτησης ταυτότητας, ατομικότητας, προσωπικών επιλογών και στάσης ζωής. Όμως, σήμερα οι αναζητήσεις αυτές γίνονται όλο και πιο δύσκολες λόγω των κοινωνικών συνθηκών, καθώς η ρευστότητα της σημερινής οικογενειακής δομής δημιουργεί αντιφάσεις¹ και ασυνέχειες στον τρόπο με τον οποίο οι γονείς και τα παιδιά βιώνουν τους ρόλους τους.

Ο έφηβος έχει ανάγκη να του αναγνωρίζουν ελευθερία και αυτονομία. Χρειάζεται το δικό του χώρο, ο οποίος συμβολίζει την ατομικότητα και τη διαφορετικότητά του. Οι προσωπικές επιλογές στο ντύσιμο, η διευθέτηση του προσωπικού χώρου και χρόνου, η επιλογή των φίλων, του τρόπου διασκέδασης, της ελευθερίας λόγου και πράξεων, η ανάληψη ορισμένων ευθυνών και η αναγνώριση από τους γονείς των ικανοτήτων του είναι τα στοιχεία που συντελούν στην απόκτηση ξεχωριστής αυτόνομης ταυτότητας και συνθέτουν την αλλαγή της σχέσης του παιδιού με τους γονείς του.

Ασφαλώς, όπως ο έφηβος βρίσκεται σε φάση αναζήτησης ταυτότητας, έτσι και ο γονιός βρίσκεται σε φάση αναζήτησης του γονεϊκού του ρόλου. Καθώς έρχεται αντιμέτωπος με πρωτόγνωρες συμπεριφορές και νέες ανάγκες, πολλές φορές δυσκολεύεται να βάλει όρια.

Η ταυτότητα του εφήβου δομείται γύρω από δύο βασικούς άξονες. Ο πρώτος αφορά την «ταυτότητα του φύλου», δηλαδή την αναγνώριση και την αποδοχή για τον εαυτό του των σωματικών, ψυχολογικών και κοινωνικών χαρακτηριστικών που διακρίνουν το φύλο στο οποίο ανήκει βιολογικά. Ο δεύτερος άξονας αφορά την «κοινωνική ταυτότητα», δηλαδή τη διαμόρφωση της ιδεολογίας, των ηθικών αξιών, των κοινωνικών στάσεων και των επαγγελματικών επιλογών. Η κοινωνική ταυτότητα αναφέρεται στη θέση, στις ενέργειες και στη λειτουργία του ατόμου ως μέλους της κοινωνίας. Αν σκεφθούμε, λοιπόν, τη σημασία των παραπάνω «ταυτοτήτων», θα καταλάβουμε τους λόγους για τους οποίους η εφηβεία θεωρείται πολύ σημαντική περίοδος της ζωής του ανθρώπου.

Προς το τέλος της εφηβείας ο έφηβος, έχοντας πλέον επαναπροσδιορίσει τις σχέσεις του με τους γονείς και τ' αδέρφια του, έχοντας δοκιμαστεί στις σχέσεις του (σχέσεις

¹ **αντίφαση**: διαφορά, διαφωνία.

βαθιάς φιλίας, αντιπαλότητας, εχθρότητας, αγάπης) με τους συνομηλίκους του, έχοντας υιοθετήσει ηθικές αξίες και ιδεολογικά πρότυπα, αισθάνεται ικανός να ενεργεί ως μέλος της κοινωνίας των ενηλίκων.

Θ. Γιοβαζολιάς κ.α. (2011). *Συνεργασία εκπαιδευτικών - οικογένειας*, 27-28.
Αθήνα: ΥΠΔΒΜΘ, Γ. Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης. ΙΔΕΚΕ (διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

A1. Ποιες είναι οι αλλαγές, σύμφωνα με το κείμενο, που σηματοδοτούν το τέλος της εφηβείας; (60-80 λέξεις)

(μονάδες 15)

A2. Με ποιον τρόπο αναπτύσσεται η δεύτερη παράγραφος (Ο έφηβος έχει...γονείς του) του κειμένου;

(μονάδες 10)

B1. «Η εφηβεία είναι μία περίοδος αναζήτησης ταυτότητας και προσωπικών επιλογών».

Χρησιμοποιώντας την παραπάνω πρόταση, να δημιουργήσετε μία παράγραφο 40-50 λέξεων.

(μονάδες 10)

B2. Να δώσετε στο κείμενο έναν μεταφορικό/συνυποδηλωτικό τίτλο που να περιέχει τη λέξη «εφηβεία» ή παράγωγά της.

(μονάδες 15)

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Σύμφωνα με το κείμενο η ολοκλήρωση της εφηβικής περιόδου σηματοδοτείται από το αίσθημα ικανότητας του νέου να ενεργεί και να μετέχει στην κοινωνία των ενηλίκων. Συγκεκριμένα, ο έφηβος έχει θέσει σε νέες βάσεις τις σχέσεις του με την υπόλοιπη οικογένεια, έχει βιώσει ποικίλα συναισθήματα στις διαπροσωπικές του σχέσεις και έχει ενστερνιστεί ηθικές αξίες και ιδεολογικά πρότυπα. Κατά συνέπεια έχει διαμορφώσει μια στάση ζωής που θα τον βοηθήσει στην ενηλικίωσή του.

A2.

Παραδείγματα: Διευκρινίζει ο συγγραφέας με παραδείγματα τους τρόπους που ο έφηβος εκφράζει την ανάγκη του για ελευθερία και αυτονομία. («Οι προσωπικές επιλογές στο ντύσιμο..... ικανοτήτων του»).

B1. Η εφηβεία είναι μια περίοδος αναζήτησης ταυτότητας και προσωπικών επιλογών. Ο νέος προσπαθεί να αναγνωρίσει και να αποδεχτεί τον εαυτό του. Οι υπαρξιακές του ανησυχίες και προβληματισμοί τον βοηθούν να αναπτύξει ηθικές αξίες. Έτσι, διαμορφώνει τη σκέψη και ταυτόχρονα οξύνει την κριτική του ικανότητα και μπορεί να κάνει σωστές επιλογές σε επαγγελματικό και κοινωνικό επίπεδο. Με αυτόν τον τρόπο διαμορφώνει τον χαρακτήρα και την προσωπικότητά του.

B2. Η «αναζήτηση» της εφηβείας, (τίτλος μεταφορικός)

Κείμενο

Εφηβεία (4597)

Η εφηβεία αποτελεί μία μεταβατική περίοδο στη ζωή του ανθρώπου, η οποία αρχίζει με το τέλος της παιδικής ηλικίας και οδηγεί στην ενηλικίωση. Κατά τη διάρκειά της, συντελούνται βιολογικές, σωματικές και ψυχολογικές μεταβολές, που επηρεάζουν και διαμορφώνουν τη στάση του εφήβου απέναντι στον εαυτό του και στους άλλους, ενηλικούς και συνομηλίκους, καθώς και τις απόψεις και τις ιδέες του απέναντι σε αρχές και αξίες που επικρατούν στην κοινωνία, όπου ζει. Επίσης, η εφηβεία είναι μία περίοδος αναζήτησης ταυτότητας, ατομικότητας, προσωπικών επιλογών και στάσης ζωής. Όμως, σήμερα οι αναζητήσεις αυτές γίνονται όλο και πιο δύσκολες λόγω των κοινωνικών συνθηκών, καθώς η ρευστότητα της σημερινής οικογενειακής δομής δημιουργεί αντιφάσεις¹ και ασυνέχειες στον τρόπο με τον οποίο οι γονείς και τα παιδιά βιώνουν τους ρόλους τους.

Ο έφηβος έχει ανάγκη να του αναγνωρίζουν ελευθερία και αυτονομία. Χρειάζεται το δικό του χώρο, ο οποίος συμβολίζει την ατομικότητα και τη διαφορετικότητά του. Οι προσωπικές επιλογές στο ντύσιμο, η διευθέτηση του προσωπικού χώρου και χρόνου, η επιλογή των φίλων, του τρόπου διασκέδασης, της ελευθερίας λόγου και πράξεων, η ανάληψη ορισμένων ευθυνών και η αναγνώριση από τους γονείς των ικανοτήτων του είναι τα στοιχεία που συντελούν στην απόκτηση ξεχωριστής αυτόνομης ταυτότητας και συνθέτουν την αλλαγή της σχέσης του παιδιού με τους γονείς του.

Ασφαλώς, όπως ο έφηβος βρίσκεται σε φάση αναζήτησης ταυτότητας, έτσι και ο γονιός βρίσκεται σε φάση αναζήτησης του γονεϊκού του ρόλου. Καθώς έρχεται αντιμέτωπος με πρωτόγνωρες συμπεριφορές και νέες ανάγκες, πολλές φορές δυσκολεύεται να βάλει όρια.

Η ταυτότητα του εφήβου δομείται γύρω από δύο βασικούς άξονες. Ο πρώτος αφορά την «ταυτότητα του φύλου», δηλαδή την αναγνώριση και την αποδοχή για τον εαυτό του των σωματικών, ψυχολογικών και κοινωνικών χαρακτηριστικών που διακρίνουν το φύλο στο οποίο ανήκει βιολογικά. Ο δεύτερος άξονας αφορά την «κοινωνική ταυτότητα», δηλαδή τη διαμόρφωση της ιδεολογίας, των ηθικών αξιών, των κοινωνικών στάσεων και των επαγγελματικών επιλογών. Η κοινωνική ταυτότητα αναφέρεται στη θέση, στις ενέργειες και στη λειτουργία του ατόμου ως μέλους της κοινωνίας. Αν σκεφθούμε, λοιπόν, τη σημασία των παραπάνω «ταυτοτήτων», θα καταλάβουμε τους λόγους για τους οποίους η εφηβεία θεωρείται πολύ σημαντική περίοδος της ζωής του ανθρώπου.

Προς το τέλος της εφηβείας ο έφηβος, έχοντας πλέον επαναπροσδιορίσει τις σχέσεις του με τους γονείς και τ' αδέρφια του, έχοντας δοκιμαστεί στις σχέσεις του (σχέσεις

¹ **αντίφαση**: διαφορά, διαφωνία.

βαθιάς φιλίας, αντιπαλότητας, εχθρότητας, αγάπης) με τους συνομηλίκους του, έχοντας υιοθετήσει ηθικές αξίες και ιδεολογικά πρότυπα, αισθάνεται ικανός να ενεργεί ως μέλος της κοινωνίας των ενηλίκων.

Θ. Γιοβαζολιάς κ.α. (2011). *Συνεργασία εκπαιδευτικών - οικογένειας*, 27-28.
Αθήνα: ΥΠΔΒΜΘ, Γ. Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης. ΙΔΕΚΕ (διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

A1. Για ποιους λόγους, σύμφωνα με το κείμενο, ο έφηβος επιθυμεί να αισθάνεται ελεύθερος και αυτόνομος; (60-80 λέξεις)

(μονάδες 15)

A2. Πώς επιτυγχάνεται η συνοχή στις περιόδους της πρώτης παραγράφου (*Η εφηβεία...ρόλους τους*) του κειμένου;

(μονάδες 10)

B1. «*Η εφηβεία θεωρείται πολύ σημαντική περίοδος της ζωής του ανθρώπου*».

Χρησιμοποιώντας την παραπάνω πρόταση να δημιουργήσετε μία παράγραφο 40-50 λέξεων.

(μονάδες 10)

B2.α. Να επισημάνετε στην τέταρτη παράγραφο (*Η ταυτότητα...του ανθρώπου*) δύο φράσεις ειδικού λεξιλογίου.

(μονάδες 10)

B2.β. Να αιτιολογήσετε τη χρήση τους από τον συγγραφέα.

(μονάδες 5)

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Σύμφωνα με το κείμενο ο έφηβος θέλει να αισθάνεται ελεύθερος και αυτόνομος. Αυτό συμβαίνει καθώς προσπαθεί να διαμορφώσει την προσωπική του ταυτότητα. Επιδιώκει λοιπόν να έχει το δικό του ανεξάρτητο χώρο που συμβολίζει την ατομικότητα. Παράλληλα, διαμορφώνει το δικό του στυλ, που αποτυπώνεται στις επιλογές του στο ντύσιμο, ενώ παράλληλα αναλαμβάνει ευθύνες, επιλέγει τους φίλους του και γίνεται πιο προσεκτικός στον τρόπο που ενεργεί και εκφράζεται. Όλα αυτά συντελούν στην ανάπτυξη μιας αυτόνομης προσωπικότητας με την παράλληλη βοήθεια των γονιών του, που αναγνωρίζουν πλέον τη σταδιακή ωρίμανση του παιδιού τους.

A2.

- Με διαθρωτικές λέξεις:
Κατά τη διάρκεια: χρόνο
Επίσης: προσθήκη
Όμως: αντίθεση
- Με επανάληψη του όρου εφηβεία

B1.

Η εφηβεία θεωρείται πολύ σημαντική περίοδος της ζωής του ανθρώπου. Στο διάστημα αυτό ο έφηβος αναζητά την ταυτότητά του. Επιδιώκει να ανακαλύψει τα σωματικά και ψυχολογικά χαρακτηριστικά του φύλου του, αλλά συγχρόνως και τα στοιχεία εκείνα που θα διαμορφώσουν τον κοινωνικό του ρόλο. Διερευνά τις ηθικές αξίες, τις κοινωνικές συμπεριφορές και θέσεις που θα συγκροτήσουν το ιδεολογικό του υπόβαθρο και θα διαμορφώσουν το χαρακτήρα του και την προσωπικότητά του.

B2.

α. ταυτότητα του φύλου
κοινωνική ταυτότητα

β. Ο συγγραφέας επιδιώκει να προσδώσει εγκυρότητα και πειστικότητα στο κείμενό του. Παράλληλα δείχνουν το υψηλό μορφωτικό επίπεδο του συγγραφέα.

Κείμενο

Εφηβεία (4598)

Η εφηβεία αποτελεί μία μεταβατική περίοδο στη ζωή του ανθρώπου, η οποία αρχίζει με το τέλος της παιδικής ηλικίας και οδηγεί στην ενηλικίωση. Κατά τη διάρκειά της, συντελούνται βιολογικές, σωματικές και ψυχολογικές μεταβολές, που επηρεάζουν και διαμορφώνουν τη στάση του εφήβου απέναντι στον εαυτό του και στους άλλους, ενηλικούς και συνομηλίκους, καθώς και τις απόψεις και τις ιδέες του απέναντι σε αρχές και αξίες που επικρατούν στην κοινωνία, όπου ζει. Επίσης, η εφηβεία είναι μία περίοδος αναζήτησης ταυτότητας, ατομικότητας, προσωπικών επιλογών και στάσης ζωής. Όμως, σήμερα οι αναζητήσεις αυτές γίνονται όλο και πιο δύσκολες λόγω των κοινωνικών συνθηκών, καθώς η ρευστότητα της σημερινής οικογενειακής δομής δημιουργεί αντιφάσεις¹ και ασυνέχειες στον τρόπο με τον οποίο οι γονείς και τα παιδιά βιώνουν τους ρόλους τους.

Ο έφηβος έχει ανάγκη να του αναγνωρίζουν **ελευθερία** και **αυτονομία**. Χρειάζεται το δικό του χώρο, ο οποίος συμβολίζει την ατομικότητα και τη διαφορετικότητά του. Οι προσωπικές επιλογές στο ντύσιμο, η διευθέτηση του προσωπικού χώρου και χρόνου, η επιλογή των φίλων, του τρόπου διασκέδασης, της ελευθερίας λόγου και πράξεων, η ανάληψη ορισμένων ευθυνών και η αναγνώριση από τους γονείς των ικανοτήτων του είναι τα στοιχεία που συντελούν στην απόκτηση ξεχωριστής αυτόνομης ταυτότητας και συνθέτουν την **αλλαγή της σχέσης** του παιδιού με τους γονείς του.

Ασφαλώς, όπως ο έφηβος βρίσκεται σε φάση αναζήτησης ταυτότητας, έτσι και ο γονιός βρίσκεται σε φάση αναζήτησης του γονεϊκού του ρόλου. Καθώς έρχεται αντιμέτωπος με πρωτόγνωρες συμπεριφορές και νέες ανάγκες, πολλές φορές δυσκολεύεται να βάλει όρια.

Η ταυτότητα του εφήβου δομείται γύρω από δύο βασικούς άξονες. Ο πρώτος αφορά την «ταυτότητα του φύλου», δηλαδή την αναγνώριση και την αποδοχή για τον εαυτό του των σωματικών, ψυχολογικών και κοινωνικών χαρακτηριστικών που διακρίνουν το φύλο στο οποίο ανήκει βιολογικά. Ο δεύτερος άξονας αφορά την «κοινωνική ταυτότητα», δηλαδή τη διαμόρφωση της ιδεολογίας, των ηθικών αξιών, των κοινωνικών στάσεων και των επαγγελματικών επιλογών. Η κοινωνική ταυτότητα αναφέρεται στη θέση, στις ενέργειες και στη λειτουργία του ατόμου ως μέλους της κοινωνίας. Αν σκεφθούμε, λοιπόν, τη σημασία των παραπάνω «ταυτοτήτων», θα καταλάβουμε τους λόγους για τους οποίους η εφηβεία θεωρείται πολύ σημαντική περίοδος της ζωής του ανθρώπου.

Προς το τέλος της εφηβείας ο έφηβος, έχοντας πλέον επαναπροσδιορίσει τις σχέσεις του με τους γονείς και τ' αδέρφια του, έχοντας δοκιμαστεί στις σχέσεις του (σχέσεις

¹ **αντίφαση**: διαφορά, διαφωνία.

βαθιάς φιλίας, αντιπαλότητας, εχθρότητας, αγάπης) με τους συνομηλίκους του, έχοντας υιοθετήσει ηθικές αξίες και ιδεολογικά πρότυπα, αισθάνεται ικανός να ενεργεί ως μέλος της κοινωνίας των ενηλίκων.

Θ. Γιοβαζολιάς κ.α. (2011). *Συνεργασία εκπαιδευτικών - οικογένειας*, 27-28.
Αθήνα: ΥΠΔΒΜΘ, Γ. Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης. ΙΔΕΚΕ (διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

A1. Ποιες αλλαγές, σύμφωνα με το κείμενο, συντελούνται στον έφηβο κατά τη διάρκεια της εφηβείας και ποιο είναι το αποτέλεσμα αυτών των αλλαγών; (60-80 λέξεις)

(μονάδες 15)

A2. Ποια είναι η συλλογιστική πορεία που ακολουθεί ο συγγραφέας στη δεύτερη παράγραφο (*Ο έφηβος...γονείς του*) του κειμένου (επαγωγική ή παραγωγική); Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

(μονάδες 10)

B1. Να συντάξετε μία παράγραφο 40-50 λέξεων στην οποία να χρησιμοποιήσετε τις λέξεις/φράσεις με **έντονη γραφή**, με βάση τη σημασία τους στο κείμενο: **εφηβεία, μεταβατική περίοδο, ελευθερία, αυτονομία, αλλαγή της σχέσης.***

(μονάδες 10)

B2. Να επισημάνετε τρία παραδείγματα μεταφορικής/συνυποδηλωτικής χρήσης της γλώσσας στο κείμενο και να αιτιολογήσετε τη χρήση τους.

(μονάδες 15)

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Σύμφωνα με το κείμενο οι αλλαγές που παρατηρούνται κατά την περίοδο της εφηβείας είναι αρκετές. Αρχικά διαπιστώνονται βιολογικές, σωματικές και ψυχολογικές αλλαγές που έχουν αντίκτυπο όχι μόνο στον ίδιο και στον περίγυρο του αλλά και στις αντιλήψεις που σχηματίζει απέναντι σε αρχές και αξίες της κοινωνίας που ζει. Τέλος αναζητά την ατομικότητα του και διαμορφώνει μια στάση ζωής παρά τις δύσκολες κοινωνικές συνθήκες που αντιμετωπίζει.

A2. Παραγωγική πορεία:

Γενικό πλαίσιο: *«Ο έφηβος έχει ανάγκη να του αναγνωρίζουν ελευθερία και αυτονομία.»*

Ειδικό: αναφορά ατομικότητα: προσωπικός χώρος, στιλιστικές επιλογές, τρόπος διασκέδασης κλπ.

B1. Κατά τη διάρκεια της εφηβείας ο νέος επιζητά την ελευθερία και αυτονομία του χωρίς την παρεμβατικότητα της οικογένειας. Διαμορφώνει χαρακτήρα και στάση ζωής κατά τη μεταβατική περίοδο μέχρι δηλαδή την ενηλικίωση του και παρατηρείται αλλαγή της σχέσης του νέου με τους γονείς του .

B2.

- "ρευστότητα...δομής"(παρ.1)
- "ταυτότητα του εφήβου...άξονες"(παρ.4)
- "υιοθετήσει ηθικές αξίες"(παρ.3)